

מסורת הש"ס

(א) [עירובין סג: ויש"ט]
(ב) [מספ"ק פ"ג, א] [שבת]
(ג) [ש"ט, ד] [שם גג:]
(ד) [שבת קל"ג, ו] [אורח]
(ה) [שבת קל"ג, ו] [אורח]
(ו) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(ז) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(ח) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(ט) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(י) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(יא) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(יב) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(יג) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(יד) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(טו) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(טז) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(יז) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(יח) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(יט) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כ) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כא) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כב) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כג) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כד) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כה) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כו) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כז) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כח) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(כט) [ש"ט, ג] [שם גג:]
(ל) [ש"ט, ג] [שם גג:]

גליון הש"ס

נב"י נראה במיקר. עין
יענות דף מ"ו ע"פ מוס'
ד"ה מקונו נגלה:

מוסף רש"י

ויעברנו ארבע אמות
ברשות הרבים. אמת
היה דמיון למימד ונראה
מרה"י (ר"ה) אלא שזוהי
מקומות ועינים אמרין יש
לחוש להעברה ד"ה ואין
לחוש להלכה, כגון א"ל
היה מונח ככרמלית או
קדקדק או בגינה דלון כגון
אחרת הלאה דלורייא
יש כגון אחרת העברה
כזה"ל, ולא הגבירו על מנת
ליטול ולא להוציא ונמנה
להוציא פסוק משום
הוא, אם לא עמד לפסוק
גימטא כדלמדין כדמסת
שבת (טובה ג). בהגיה
דורוהי, שכלל ימי בני
מורה ותרדס וזכרם
(שבת כ) בקדקדק הס כגל,
דכתיב כגן (דכתיב ג)
יורו משפטיך ליעקב (שם)
(ק"ה) א"ל: דמיון דכתיב
לעברה צדוק שלמדוהי
לגלות קודם (שורבין ק"ה)
אדם נראה כמיקר. ואין
נראה כמקונו עלום (שבת
(יג).

מוסף תוספות

א. [וכן] דאכא מחיצות
לא שכיח בהחלוקה.
ב. [ש"ט, א] [ש"ט, א] [ש"ט, א]
במצות שופר וזולת וכן
כלי להטביל לזכור
שבת בירוש' מ"ה.
ג. שנטמא באב הטומאה
דמחצית מצוה עזיו
לטהרן היה הוא כהן
לקיים מצוה ואינו זכור.
ד. שנטמא באב הטומאה
בטהרתן מצוה לאחר
שטמא. ה. הלאה. ו' ע"פ
שטמא ד"ה ואם אדם
ה. בכלי דכתיב דרוב
אכילתו בתרומה. ש"ט.
ו. ובראשיתו בובחיה
פרק דם חטאת (צ"ד ב').
ז. ש"ט. א. [ד] [ש"ט] שרייה וז'
דרך נקיון ולבון וגם אינו
מחזיק לנקות ולהסיר
טנוף על ידי המים
ופעמים מלכלכל כב'.
ח. ויהי מלכלכלים
בגדים שכנסה בנהר
לבושה ממה שמכנסה
מוס' ונחם נל. ד"ה מקמחא.

רבינו חננאל

אמר רבה אפילו מי שיש
לו בור בחצרו, גוריון שלא
יטבילין לכליו בחצרו,
גוריה שמא יטלם בחצר

ויעברנו ארבע אמות ברשות הרבים. ממקומו עד המקוה: ומי
גוריון. ומי אחרת רבנן כולי האי בהך תקנתא דטבילת כלים
למגור המירא אטו אסורא וגוריה לגוריה: וספיקא. דהא קושא
היא: מזהר וזהיר צה. שלא יטמאו
טומאתן מלתא דלא שכיחא ולא גורו
בה רבנן: מדלן. מים: בדלי טמא
והוא טהור. מאלן. מים: והא לא דמי
למטביל כל ע"ג מימיו דמתני' דאסור
דהסם כל עממו לא צא אלא לטהר
צין מים צין כלי הלכך מוכחא מילתא
דטבילה וטעמא דטבילה אסורא משום
דנראה כמתקן כלי והאי מחזי אצל
הכל און הכל יודעים שהדלי טמא
והרואה אומר לשאוב מים הללו היה
נריך: נגזור דלמא אמי לאטבוליה
בעיניה. בלא שאיצת מים: מסוך
שלא הוסיף לו. טבילה זו אלא ע"י
דלוי בשאיצתו שאין כן דרך שאר
טבילות: זכור הוא. שהטבילה
אסורה צ"ט: כלי שנטמא מערב
י"ט. וזכא הטומאה כדלקמן:
אין מטבילין אותו צ"ט. הואיל והיה
לו להטבילו מצדד יוס: צ"ט
מטבילין אותו צ"ט. וישתמש בו
היום חולין שאין נריך הערב שמש:
לא שכיחא. שהרי הכל מטהרין
ברגל וכל שכן שזירין מלהטמא:
כלי שנטמא צאצ הטומאה. מערב
י"ט. כדלעיל: אין מטבילין אותו
צ"ט. דכיון דטמא היה המורה היה
ליה כמתקן: בולד הטומאה. אין
כאן תקון דמדלורייא טהור מעליא
הוא שאין כלי טמא אלא צאצ
הטומאה כדתיבא (י) כדכל שחזקין (ד)
כאן חסר ואין כל הכלים מטמאין
מאזיר כלי חסר משום דהוא ליה ולד
הטומאה שמש שכתובין אין מטמא
מחמת השך אלא מחמת אור כלי.
יש מפרשים כלי שנטמא צאצ
הטומאה אפילו שנטמא צ"ט אין
מטבילין אותו צ"ט וטעמא משום
דצעי הערב שמש דטומאה דלורייא
נריכה הערב שמש הלכך הואיל ואינו
ראוי היום לתשמש לא יטבילנו וקשיא
לי הרי ראוי להשתמש צ"ט חולין שאין
הערב שמש אלא לתרומה וקדשים
כדתן טבל ועלה אוכל כמעשר הערב
שמש אוכל (י) קדשים (נגשים פרק י'
מ"ג): ולד הטומאה היכי משכחא
לה. מי הוא הנריך להטבילו אינו אלא

כך דהא ולד הטומאה ראשון וכלי שנטמא בו שני ומותר לחולין שאין
שני עושה שליש בחולין וא"ל להטבילו אלא לתרומה: ורש"י פן.
ולא אמו למשרי דאצ הטומאה. אי נמי ורש"י מלצא טומאה לכליהן
והוא מלתא דלא שכיחא: שאין לה בגדים. טהורים להחליף וללבוש
אחר טבילתה והיום י"ט ואינה יכולה להטביל את אלו שעליה:
מעצמה וטובלת. כשהיא לבושה וסלקא לה טבילה אף לכלים ולא
מוכחא מלתא שהיא מתקנת דלטבילת עצמה נכנסה ואדם מותר
לטבול כז"ה דנראה כמיקר כדלקמן: רב יוסף אחר. טעמא דמתני'
דטבילת כלים בשבת וי"ט אסורא משום סמיכת בגדים שאף הן כולל
כלים: שמה ישא. אי שרית ליה לאטבוליה צ"ט משהי לה עד י"ט
שהוא פנוי ואמי צה בתוך כך לידי תקלה להשתמש בהן תרומה:
רצא אחר. טעמא דמתני' מפני שנראה כמתקן כלי ודמיא לתקנת
מלאכה וגזור עלה מדרבנן: סינה מים יפין. שדרך לחזק בהן:

בשרב

י"ט שהוא פנוי ויצא תקלה להשתמש בהן תרומה אצל אדם
אחרת מי שאין לו בור בחצרו [ויעברו ברה"ר, וגוריון נמי י"ט להטביל הכלים אטו שבת. ומתמיהין ומי גוריון והתמן
ושון שמשיקין את המים. פירוש משקעין כלי אבן זה שיש בתוכו מים מתוקים שנטמאו, משקעין אותן במקוה הכלי
כולו, ובכבד שלא יצופו (מן) [מן] המקוה על הכלי, אלא יהיה משוקע במלאו בכלי אבן לטהר אותן המים. אבל לא

יום טוב פרק שני ביצה

ית.

שמא יעברנו ארבע אמות ברשות הרבים. מימה אמאי לא קאמר
שמה יוציאנו מרשות היחיד לרשות הרבים וי"ל שיש היכרא
בפסחא ובגפופי התרא (י):

גזירה י"ט אטו שבת. ולא היו גזרה לגזרה ד"ט ושבת אחת
היא: נגזרך השקה אטו הטבילה.
וקשה לפרוך נגזור משום שמה
יעברנו ארבע אמות ברשות הרבים
להשיקין וי"ל דגזי הטבילת כלי נריך
למגור שמה יעברנו לפי שלהוט
להטביל: אצל דהשקת מים: אין להוט
כל כך להשיקין דלפסח צמים אחרים
וכן בסמוך בולד הטומאה לא פריך
נגזור שמה יעברנו לפי שאינו להוט
כל כך להטבילו כיון דליכא אלא
טומאה דרבנן:

מדלן בד"י טמא והוא טהור.
מאליו תימה דמתמיהין
אמר אין מטבילין כלי על גבי מימיו
לטהרו וי"ל דהסם מיירי שהוא מלא
מים ויש בו הוכחה דלאטבולי קצעי
ואסור להטביל כלי דמחזי כמתקן
אצל הכל און הכל יודעים שהדלי
טמא וא"כ הרואה יאה סבור לשאוב
הוא נריך:

כל"י שנטמא באב הטומאה אין
מטבילין אותו בולד הטומאה
מטבילין אותו וכו'. פירש רש"י דמיי
שנטמא מערב י"ט דאי צ"ט אפילו
צאצ הטומאה מטבילין אותו והא
דאמרין לעיל מערב י"ט אין
מטבילין אותו צ"ט מיירי שנטמא
צאצ הטומאה וטעמא דאצ הטומאה
אין מטבילין אותו משום דטומאה
דלורייא היא דנראה כמתקן אצל
צטומאה שנטמא במשקין אינו טמא
כי אם מדרבנן ולא מחזי כמתקן ועוד
פירש פירוש אחר דמיי שנטמא צ"ט
עממו וצאצ הטומאה ומ"מ אין
מטבילין אותו צ"ט הואיל ונריך
הערב שמש ואין מטבילין לזכר חול
אצל בולד הטומאה אינו נריך הערב
שמש ומטבילין אותו צ"ט והא
דאמרין שנטמא צ"ט שנטמא בולד
הטומאה ולא יטביל ליה לרש"י
דאכתי מ"מ הרי ראוי להשתמש בו
חולין שאינו נריך הערב שמש אלא
תרומה והר"י פ' דניחא לפי המסקנא
דלורייא דתרומה דשם נריך הערב
שמש ואינו נראה להר"י יתכן דאטו
פסיקא ליה דכתיב לית לכו חולין

ומיהו קשה היאך הוא מותר להטביל כלי שנטמא בולד הטומאה דאם
רואה להשתמש בחולין וכמעשר א"ל טבילה ואי משום תרומה הא
צעי הערב שמש וא"כ לזכר חול הוא מטביל ויש לומר דלפירוש
אחר שפירש רש"י נחא דטבילה דרבנן כמו זו לא צעיא הערב
שמש (י) כדתן במסכת פרה (פ"א משנה ה) כל הטעון ציאת מים
מדברי חכמים לאחר ציאתו מותר ככולן:

הי"ב משכחת לה בבהנים. וא"ת בישראל נמי משכחת לה דכל
הפוסל תרומה מטמא משקין להיות מחלה וי"ל דמיי צכלי

שאינו ראוי להשתמש בתוכו מים גזון כלי מנוקב:
מעצמות וטובלת בבגדיה. תימה היינו שרייה ושרייה אסורה מפני
שהוא מכנס ומלגן דאמרין שרייה זו היא כבוסין וי"ל
דהואיל דהוי דרך טינוף שרי' ותדע דהאין אנו מנגדים דיינו צמפה
בשבת הא הוי שרייה ואסור מפני שהוא מכנס ומלגן אלא כיון דהוי
דרך טינוף שרי' הכא נמי יומא הכי (י): גזירה שמא ישהא. פ"י עד
אין משהא עצמו מלטבול ועוד לא שייך לניחא לידי תקלה כל כך:
הדר

ונמצא משהא אותם ביו"ט. ונראה כוונתו דרב ביבי כו'. רבא אמר מפני שניאיה כמתקן כלי. פירוש אחרת לא היה יכול
להשתמש בו, עכשיו ביו"ט משתמש בו, נמצא כאילו חרסו חוקו. ואקשינן אי הכי אדם נמי נראה אחרת לעצמו, עומד
היה טמא ופסול נטהר וניתקן. ושנינו אדם נראה כמיקר, פירוש כיורד במים להצטנן בהן ולא לחיתקן כו'.

עין משפט
נר מצוה

ל"א מ"י פ"ד מהל' י"ט
הל' י"ט [ש"ע א"ח פ"י
שבת ספ"י ז' בה"ה]:
ל"ב מ"י שם הל' י"ח:
ל"ג ג' ד"י שם הל' י"ח
ו[פ"א מהל' מקואות
הל' ז' טו"ש י"ד ס' ק"ח
ספ"י מו]:
ל"ד ה' מ"י פ"ד מהל' י"ט
הל' י"ח:

רבינו חננאל (המשך)

מטבילין, שיצופו המים
ויצלו למעלה מן הכלי,
כדי שיהא הכלי ומימיו
משוקעין במים, אלא הכלי
כולו צריך להיות משוקע
במים, ויהיו המים
הטמאים שבתוך הכלי
משיקין עם מי המקוה. ואי
גוריון נגזור השקה אטו
הטבילה, ונאמר הרואה
שמשקין יטביל. ורש"י
שנטמא המים היפין בזמן
שאין לו זולתם מותר
זהיר בהו, וטומאתם
מלתא דלא שכיחא היא,
ולמלתא דלא שכיחא לא
גזור בה רבנן, ולמא בכלי
אבן, משום דלא מקבילי
טמאה, כדקדקין כלי
גללים לא אבנים כלי
אדמה לא מקבילי טמאה,
ופירשוהו בתחילת יומא.
ומתבין עליה מדלן
בדלי טמא. [כמן] וגם דלה
[דלה] לנו. כלומר מלאין
בי מים מן הבור והוא
טהור מאליו, כלומר אמאי
לא גזרין דלמא אתי
לאטבוליהו. ורש"י מתוך
שלא הותרה לו אלא ע"י
מילו, וזכור הוא שפסוק
להטבילו ולא אתי
לאטבוליה. וכן כלי
שנטמא ביו"ט מטבילין
אותו ביו"ט, ולא גזרין
דלמא אתי לאטבולי כלי
שנטמא מעי"ט, מאי
טעמא ביו"ט מזהר זהיר
אונסי בכלים שלהן,
ויטמא הכלים ביו"ט
מלתא דלא שכיחא היא
דהא זהיר בה, וכל מלתא
דלא שכיחא לא גזור בה
רבנן. ומתבין עליה כלי
שנטמא באב הטומאה כו'.
ורש"י בולד הטומאה לא
לטהרין שלא יטמא אלא
בבי כהנים דאכלי תרומה,
ושני עושה שליש, והן
דיוקין אלא לאטבולי
כלים שנטמאו באב
הטומאה, אבל וולד
הטומאה אינו טמא, דאין
שני עושה שליש בחולין,
ואי שמשכין בכלי שגנע
בבולד הטומאה (י) שרי
ליה דהא לא טמא,
כדקדקין אין שני עושה
שליש בחולין. וכן נדה
שאין לה בגדים ללבוש,
מעצמה וטובלת
בבגדיה, ונמצא בגדיה
שמשכין עמה. משנינו בה
מתוך שלא הותרה לה
להטביל בורה אלא ע"י
מלוש וזכרה היא, ולא
אחיה וזכרה בגדיה
בפני עצמן. ורב יוסף
אמר, מתני' גזירה משום
סמיכת, פירוש כל כלים
שנטמאו לו יאמר הגז
ביו"ט שאין אני עושה
מלאכה נטבילתם, עכשיו
טורד אני במלאכתי,